

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: KŽ-92/04

Brčko, 27.09.2004. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija: Dragane Tešić, kao predsjednika vijeća, Zijada Kadrića i Ruže Gligorević, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tanje Šakić, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženog M. K. iz B., zbog produženog krivičnog djela poreske utaje iz člana 274. stav 2. Krivičnog zakona Brčko Distrikta BiH, odlučujući po žalbama: Javnog tužilaštva Brčko Distrikta BiH, branilaca optuženog M. K. – advokata I. B. iz B. i R. K. iz B., izjavljenim protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj Kp-241/02 od 09.06.2004. godine, nakon održane javne sjednice vijeća 23.09.2004. godine u prisutnosti Zamjenika javnog tužioca Brčko Distrikta BiH Gojka Stjepanovića, optuženog M. K. i njegovih branilaca – advokata I. B. i R. K., donio je 27.09.2004. godine i javno objavio

P R E S U D U

Odbijaju se kao neosnovane žalbe Javnog tužilaštva Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i branilaca optuženog M. K. – advokata I. B. i R. K., te presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj Kp-241/02 od 09.06.2004. godine, potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Osnovni sud BD BiH) broj Kp-241/02 od 09.06.2004. godine, optuženi M. K. oglašen je krivim da je radnjama opisanim pod tačkama 1., 2-a i 2-b izreke navedene presude, počinio jedno produženo krivično djelo – poreske utaje iz člana 274. stav 2. Krivičnog zakona Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj 6/00 – omaškom u presudi navedeno „broj 7/00“) – u daljem tekstu: KZ-a BD BiH, te je uz primjenu pomenutog zakonskog propisa te članova 5., 33., 38. i 40. KZ-a BD BiH osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine. Vrijeme koje je optuženi proveo u pritvoru od 19.11.2002. godine od 10,15 časova, kada je lišen slobode, pa do 15.01.2003. godine, uračunat će se u izrečenu kaznu zatvora.

Na osnovu člana 109. stav 1. KZ-a BD BiH imovinska korist pribavljena krivičnim djelom u iznosu od 723.524,95 KM oduzima se.

Optuženi je obavezan da na ime troškova krivičnog postupka plati iznos od 6.379,73 KM, te da na ime paušala za rad suda plati iznos od 200,00 KM.

Protiv ove presude žalbe su u zakonskom roku izjavili: branilac optuženog M. K., advokat I. B. iz B., koji presudu pobija zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o kazni, odluke o oduzimanju imovinske koristi i odluke o troškovima krivičnog postupka te predlaže da Apelacioni sud Brčko Distrikta BiH njegovu žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači tako da njegovog branjenika M. K. oslobodi od optužbe iz razloga što nije počinio krivično djelo koje mu se stavlja na teret ili zbog nedostatka dokaza i primjene člana 3. stav 2. Zakona o krivičnom postupku Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP-a BD BiH); branilac otpuženog M. K., advokat R. K. iz B. koji presudu pobija po istim zakonskim osnovama kao i branilac I. B. (osim što je ne pobija i zbog troškova krivičnog postupka) i predlaže da Apelacioni sud Brčko Distrikta BiH njegovu žalbu uvaži, prvostepenu presudu preinači tako da njegovog branjenika M. K. oslobodi od optužbe ili da istu presudu ukine te nakon održanog pretresa njegovog branjenika u cjelosti oslobodi od optužbe, te Javno tužilaštvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Javno tužilaštvo) koje presudu pobija zbog odluke o kazni i predlaže da Apelacioni sud BD BiH žalbu tužilaštva uvaži, pobijanu presudu preinači tako da optuženom M. K. izrekne kaznu zatvora u dužem vremenskom trajanju u odnosu na kaznu koja mu je izrečena pobijanom presudom, a u granicama kazne propisane za krivično djelo za koje se optuženom sudi.

Branilac optuženog, advokat I. B. (u daljem tekstu: branilac B.) u obrazloženju žalbe navodi da je prvostepeni sud počinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d), h), i), j), k) te stava 2. ZKP-a BD BiH.

Povrede iz člana 297. stav 1. tačka k), h) te stava 2. u vezi sa članom 290. stav 7. ZKP-a BD BiH, po ocjeni navedenog žalioca postoje jer postoji protivrječnost izreke u odnosu na razloge presude, presuda ne sadrži razlog o odlučnim činjenicama te u obrazloženju iste nisu precizirani zakoni, kako procesni tako i materijalni koji su primjenjeni u konkretnom slučaju. Osim navedenog, sud je odbio da se upusti u analizu i procjenu svih činjenica i elemenata bića krivičnog djela.

Pojašnjavajući navode prigovora branilac B. navodi da je presuđujući, prvostepeni sud izrekom presude potvrdio činjenični opis krivičnog djela koje se njegovom branjeniku stavlja na teret, a u obrazloženju pobijane presude uopšte ne navodi i ne obrazlaže odlučne činjenice niti navodi razloge njihovog prihvata ili ne prihvata u segmentu elemenata bića krivičnog djela a koje se odnose na: krivotvorene ili ne, lične dokumente i način njihove upotrebe u postupcima sudske registracije preduzeća, da li su lica postojeća ili nepostojeća, tehniku i metodologiju otvaranja žiro-računa i način izvršenja te radnje.

Zbog navedenih nedostataka i kontradiktornosti presuda se faktički uopšte ne može ispitati, i presudom faktički nije riješen predmet optužbe.

Sud u izreci i obrazloženju presude ne identifikuje procesne zakone u primjeni (u toku postupka primijenjen ZKP-a BD BiH) niti daje razloge za primjenu jednog ili drugog. Isto tako sud ne daje razloge primjene KZ-a BD BiH iz 2000. godine, a niti obrazlaže primjenu „blažeg zakona“. Sud samo deklarativno navodi da je primijenjen KZ-a BD BiH objavljen u „Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH“, broj 7/00, iako je KZ-a BD BiH iz 2000. godine objavljen u „Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH“, broj 6/00.

U obrazloženju presude sud konkretno ne navodi koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane, a koje ne, a naročito ne daje ocjenu vjerodostojnih protivrječnih dokaza. Zaključivanje o odlučnim činjenicama je uopšteno, neodređeno i nekonkretizovano.

Po ocjeni branioca B., neprihvatljivo je obrazloženje presude kako to čini prvostepeni sud. Tako isti sud navodi da nije uzeo u obzir iskaze svjedoka, koje nije pominjao prilikom obrazlaganja presude, jer po ocjeni suda nisu relevantni. Međutim, sud uopšte ne identifikuje te svjedoke niti daje procjenu njihovih iskaza. Konstatcija na strani 11. u pasusima 4. i 5. presude, predstavlja evidentnu kontradiktornost i propust suda u smislu obrazlaganja bitnih činjenica i elemenata krivičnog djela koje se optuženom stavlja na teret. Prvostepeni sud je napravio i propuste procesne i meritumske neanalize i neobrazlaganja svih izvedenih dokaza odbrane, odnosno dokaza odbrane koji su bitno opovrgavajući. Obrazlažući na koji način je prvostepeni sud, prilikom donošenja pobijane presude, počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. u vezi sa članom 286. stav 1. i člana 278. ZKP-a BD BiH, branilac B. ističe da izricanje i objavljivanje presude podrazumjeva analizu i ocjenu izvedenih dokaza te izvođenje činjeničnih i pravnih zaključaka. Očigledno u slučajevima složenih i obimnih predmeta, kao što je konkretan krivični predmet, odredbe člana 286. stav 1 ZKP-a BD BiH propisuju vremensku obavezu postupajućih vijeća da izreknu i objave presudu u roku od tri dana od završetka pretresa, a što predstavlja izuzetak od pravila da se presuda donese i objavi onog dana kada je glavni pretres završen. Navedeni zakonski izuzetak je po ocjeni branioca razumljiv zbog složenosti predmeta koji se okončavaju pred sudovima.

U konkretnom slučaju postupajuće vijeće je par sati vijećalo i objavilo presudu isti dan nakon okončanja glavnog pretresa, premda je za prelistavanje pismenih dokaza trebalo par dana a za preslušanje izjava svjedoka sa audio zapisa, preko 15 sati, što sve ukazuje na činjenicu da postupajuće vijeće u predmetnom roku nije uopće moglo analizirati svu dokaznu dokumentaciju niti donijeti pripadajuće činjenične i pravne zaključke na kvalitetan, zakonom propisan kritički i analitički način. Nedostaci i nelogičnosti u postupku donošenja sporne presude upućuju na zaključak da je sporna presuda u varijanti dugotrajnijeg i zakonski alternativnog zasijedanja i vijećanja postupajućeg vijeća, u svakom slučaju morala biti drugačija, kako u smislu detaljnijeg činjeničnog i pravnog obrazloženja tako i sasvim drugačije meritorne odluke.

Obrazlažući da je u predmetnom krivičnom postupku i donošenju sporne presude povrijeđeno pravo na odbranu (bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP-a BD BiH) branilac B. ističe da je odbrana u toku postupka, nizom aktivnosti Javnog tužilaštva, uz prećutno odobrenje postupajućeg suda dovođena u očigledno neravnopravan položaj. Osnovna načela u vidu

„prezumpcije nevinosti“, potpunog utvrđenja činjenica „kako onih koje idu na teret optuženom tako i onih olakšavajućih“ od svih učesnika u postupku su evidentno narušena, a što je pobliže precizirano i obrazloženo u podnesku odbrane o povredama procesnih i drugih prava optuženog, koji zahtjev je odbijen od postupajućeg vijeća ali nužan za izjašnjenje od Apelacionog. Očigledna neravnopravnost učesnika u postupku, uz korištenje autoriteta „državnih organa“ je demonstrirana od strane Javnog tužilaštva putem organizovanja saslušanja svjedoka M. B. iz T., koji je podnescima odbrane, nekoliko mjeseci prije svog saslušanja od strane Javnog tužilaštva, bio prijavljen i legitimisan kao svjedok odbrane“. Kod takvog stanja stvari Javno tužilaštvo i Policija BD BiH, koristeći svoj autoritet, u fazi postupka prijavljivanja i legitimisanja navedenog lica kao svjedoka odbrane, saslušavaju isto lice, prije negoli je isti saslušan na glavnom pretresu, podvođeci razloge tog saslušanja pod kategoriju „opovrgavajućih dokaza“ na dokaze odbrane, prije nego što je taj dokaz uopšte izveden, odnosno saslušan u toku postupka u svojstvu svjedoka odbrane, koje saslušanje je eventualno moglo poslužiti za razloge opovrgavanja.

U smislu člana 261. stav 1. ZKP-a BD BiH, u vezi sa stavom 2. tačka a) i b) istog zakona, u odnosu na član 262. navedenog zakona, analognim i logičkim tumačenjem se može izvući zaključak da svaka stranka u postupku (Javno tužilaštvo i odbrana) ima osnov za pripremu i izvođenje vlastitih dokaza u vidu pozivanja odgovarajućih svjedoka.

Demonstriranim postupanjem organi gonjenja, odnosno optuženja, a postupajuće vijeće u smislu prihvata navedenih dokaznih sredstava aminuje takve povrede prava na odbranu, jer navedeni organi mogu saslušavati svjedoke odbrane prije nego što odbrana ista dokazna sredstva uopšte izvede u toku pretresa i nakon što su isti uredno u najavama odbrane legitimisani kao svjedoci odbrane a što je nedopustivo sa aspekta navedenih zakonskih odredaba i odredaba Evropske konvencije.

Prigovarajući da je presuda zasnovana na dokazima na kojima se po odredbama ZKP-a ne može zasnovati, branilac B. navodi da je sadržina službene zabilješke B. B. vezano za razgovor sa M. Č., korištena kao argumentacija protiv vjerodostojnosti iskaza saslušanog svjedoka, a da ta zabilješka istom svjedoku prilikom njegovog saslušanja uopšte nije prezentovana i ista je rezultat istražnih aktivnosti u sasvim drugom krivičnom predmetu. Ista nema nijedan poznat ili propisani zakonski karakter niti je podobna za prihvatanje u fazi presuđenja.

Prekoračenje optužnice branilac B. vidi u činjenici što prvostepeni sud uopšte nije analizirao činjenično stanje niti izvodio zaključke o dijelu optužnice koji se odnosi na lažnu registraciju predmetnih firmi, kao i otvaranje računa za poslovanje firmi, što predstavlja prekoračenje optužnice u negativnom smislu, odnosno nepotpunom smislu.

Prigovarajući da je u smislu člana 298. stav 1. tačka d) ZKP-a BD BiH, prvostepeni sud povrijedio krivični zakon, branilac B. navodi da je prihvatanjem činjeničnog opisa nakon korekcije optužnice i presuđenjem konstrukcije produženog krivičnog djela, sud faktički primijenio član 55. važećeg KZ-a BD BiH, koji je stupio na snagu 01.07.2003. godine, premda to nigdje nije naveo.

U smislu primjene „blažeg zakona“ (iako tu primjenu blažeg zakona nigdje nije obrazložio) prvostepeni sud je po obrazloženju presude primjenio KZ-a BD BiH iz 2000. godine, koji uopšte nije predviđao, odnosno propisivao institut „produženog“ krivičnog djela.

Postupajući sud je faktički primjenio „nepovoljniji zakon za optuženog“, odnosno onaj koji je propisivao institut „produženog krivičnog djela“ a to je važeći KZ-a BD BiH koji se primjenjuje od 01.07.2003. godine, a ne povoljniji KZ-a BD BiH, za optuženog, a to je onaj iz 2000. godine, što je bio po zakonu obavezan, koji zakon uopšte ne propisuje institut „produženog krivičnog djela“.

Prvostepeni sud u segmentu nastanka poreskih obaveza i uslova za njihovo „prevaljivanje“ na sporne firme M. i W. - P., što je osnovno prethodno pitanje koje rješava problematiku uopšte nastanka poreskih obaveza i identifikacije njihovih obaveznika, uopšte ne primjenjuje, odnosno ne analizira i ne tumači odredbe Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga F BiH („Službene novine F BiH“, broj 6/95, 25/97, 13/2000) koji je na osnovu notornih okolnosti regulisao poresku problematiku i iznos pripadajućih „preuzetih poreza“ kao i uslove za preuzimanje istih na području F BiH, odnosno problematiku poslovnih odnosa, u konkretnom slučaju spornih firmi i firmi sa sjedištem na području F BiH.

U prigovoru na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, u smislu člana 299. ZKP-a BD BiH, branilac B. ističe da prvostepeni sud i pored očiglednih i vjerodostojnih dokaza odbrane, uopšte nije utvrđivao odlučne činjenice, nije vršio uporednu analizu vjerodostojnosti prihvaćenih i analiziranih dokaza, a koje odlučne činjenice se odnose na sljedeće:

- postupak registracije spornih firmi, u kom pravcu je odbrana izvela dokaze pod brojem: od DO-1 do DO-4, i saslušanje ključnih svjedoka B. J., sudskih službenika Z. K. i Ž. Z., te daktiloskopsko vještačenje pod D-8, koji dokazi su upućivali na zaključak koji sud nije izveo, da je lice koje je izvršilo sudsku registraciju predmeta p.p. M. E. I. iz B., upotrebom legalne (istina netačnog sadržaja) a ne krivotvorene legitimacije, bilo lice koje se predstavljalo kao S. L., te da ne postoji ni jedna varijanta za zaključak da je to izvršio optuženi M. K., što je posredno potvrdio i saslušani svjedok optužbe S. V., čija je izjava prilikom donošenja sporne presude samo djelimično interpretirana, i nije analizirana u navedenom bitnom segmentu.

Na osnovu navedenih dokaza je mogao biti izveden jedini mogući zaključak koji i predstavlja odlučnu činjenicu da je lice koje se legitimisalo kao S. L. i te kako postojalo, a da to nije manipulacija odbrane „kako to subjektivno i neargumentovano“ interpretira sud u presudi.

Ne samo da navedene odlučne činjenice nisu utvrđivane pod paravanom nepotrebnosti usljed izmijenjene optužnice, nego i sadržaj pomenutih dokaza nije dovođen u vezu sa ostalim prihvaćenim dokazima, naročito grafološkim vještačenjem vještaka S. M. i ostalih od optužbe angažovanih vještaka.

Kopije ličnih karata, upotrebljavanih u postupku sudske registracije, a priloženih sudu od strane odbrane, od optužbe nisu argumentovano negirane, što

navodi na jedini mogući zaključak, koji sud nije izveo, da je lice koje se predstavljalo kao P. B. zaista postojalo i pristupilo postupku sudske registracije preduzeća W. – P. iz B.

Iz priloženih dokaza nesporno proizilazi da je postupak otvaranja računa za poslovanje preduzeća, kako kod službi za platni promet tako i banaka, mnogo složeniji od onog koji je demonstrirao sud, i taj postupak se ne sastoji samo od obezbjeđenja sudske dokumentacije, nego i od: podnošenja odgovarajućeg zahtjeva, podnošenja tzv. matičnog broja, pristupanja službama i legitimisanja podnosioca i potpisnika, popunom na licu mjesta odgovarajućih obrazaca, izrade i upotrebe važećeg pečata, pribavljanja i prilaganja potvrda o izmirenim obavezama, vođenja postupka i pribavljanja tzv. „carinskog broja“, odnosno upisa u registar carinskih obaveznika pri RUC-a RS Banja Luka.

Propustom, od strane suda, utvrđivanja bitnih činjenica vezano za otvaranje žiro računa spornih preduzeća, sud nije mogao izvesti nikakav zaključak, a pogotovo ne demonstrirani da je M. K. izvršio radnje otvaranja žiro računa spornih preduzeća.

Neutvrđivanjem mjesta isporuke, naručioca roba i usluga prevoza, i primaoca u robnim transakcijama između preduzeća, i pored priložene dokazne dokumentacije, sud je nepotpuno utvrdio činjenično stanje. Očigledna manifestacija nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja je vidljiva iz poslovnog odnosa sa P. iz T. gdje je po otpremnicama identifikovano preko 18 vozača, a samo su saslušana dva, M. B. i H. H. I u drugim poslovnim transakcijama i u postupku carinjenja roba je identifikovano preko 30 vozača i prevoznih sredstava, ali vozači nisu saslušani, iako je postojala mogućnost da jedino oni daju tačne odgovore na ključna pitanja prevoza roba i isporuka.

U postupku carinjenja roba u Carinskoj ispostavi B. (CI B.) od strane p.p. M. iz B., koji se po izvedenim dokazima odbrane – DO-13, saslušanim svjedocima odbrane S. K., ali i svjedocima optužbe Đ. P. (radnika i šefa Špedicije) sastojao od: obezbjeđenja carinskog broja, davanja naloga Špediciji i izjava u postupku carinjenja, plaćanja carinskih dažbina i drugih radnji, nije učestvovao optuženi M. K., odnosno isti nije realizovao ili sprovodio navedene radnje, a što je potvrđeno uvjerljivim izjašnjavanjem saslušanih svjedoka. Stoga ne postoje nikakvi direktni i uvjerljivi dokazi da je isti realizovao poslovanje navedene firme u pomenutom segmentu, a na što se prvostepeni sud uopšte ne osvrće, niti navedene činjenice dovodi u vezu sa ostalim elementima paušalno upotrebljenog termina „organizacije poslovanja“ i termina koji obrazloženjem sporne presude uopšte nisu konstatovani ili obrazloženi u vidu „izvršio nabavku roba iz uvoza preko Carinske ispostave u B. za koju je platio carinu i istu stavio u dalji promet“.

Dalje prigovarajući na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, branilac B. navodi da sudu nije prezentiran ni jedan mjerodavan dokaz da sporna preduzeća nisu podnosila završne knjigovodstvene ili periodične izvještaje, a što je najmjerodavnije moglo biti dokazano uvjerenjem ili potvrdom organizacije pravnog sljedbenika Finansijske policije na području Brčko Distrikta BiH.

Osvrćući se u žalbi na ocjenu grafoloških vještačenja koju je dao prvostepeni sud, branilac B. ističe da je navedeni sud površno, jednostrano i neargumentovano

vrednovao grafološka vještačenja, zanemarujući logički prihvatljive argumente na koje su ukazali vještaci Lj. G. i E. B. a koji se odnose na tehniku i metodologiju analiza grafoloških uzoraka a naročito metodologiju tretmana nespornih „uzoraka i neposredno uzetog eksperimentalnog rukopisa“.

Nalaz vještaka E. B. i njegov iskaz se subjektivnom interpretacijom proglašavaju neuvjerljivim i neargumentovanim iako je po ocjeni branioca B., navedeni vještak sasvim jasno, u svom nalazu koji je potvrdio izjavom, dao karakteristike svih grafema i slova, odnosno rukopisa koje je analizirao, što se jednostvanom uporednom metodom navedenih konstatacija može iskoristiti za prihvatanje i razumijevanje rezultata nalaza u smislu nepotvrđenja skriptora u ličnosti optuženog M. K. Umjesto takvog i jedino logički mogućeg zaključka prvostepeni sud izvodi sasvim drugačije zaključke koji su primjereni tendencioznim i sugestivnim pitanjima tužioca, i proglašava nalaz navedenog vještaka nestručnim i neargumentovanim, a što je van svake logike.

Sud površno konstatuje navodne nedosljednosti vještaka grafologa Lj. G. koje vidi u tome što je vještak negirao svoje prvobitne nalaze i izjave. Po ocjeni branioca B. negiranje od strane vještaka prvobitnih nalaza i izjava je upravo dokaz dosljednosti i profesionalnosti navedenog vještaka koji je dao obrazloženje negiranja svojih ranijih nalaza a razlog je bio neposredno uzeti eksperimentalni rukopis od optuženog i raščlanjivanje vjerodostojnosti „nespornog“ materijala koji je poslužio analizi.

Kada se analiziraju iskazi i obrazloženje vještaka odbrane E. B. i vještaka Lj. G. angažovanog od strane Javnog tužilaštva, onda se po ocjeni branioca B. o tehnici grafološkog vještačenja i analizama uporednih nespornih materijala i rukopisa, može jedino govoriti, u smislu njihove prihvatljivosti na način kako su to iznijela ova dva vještaka, a ne na način kako je to tvrdio vještak S. M. ili vještak N. M. - H., diplomirani inženjer hemije iz H. Navedne činjenice nisu uopšte bile analizirane i vrednovane od strane prvostepenog suda.

Vještak N. M. - H. je priznala da ne vlada saznanjima koje segmente „nespornih dokumenata“ u praksi državnih i drugih organa popunjava potpisani autor a koje popunjavaju ovlaštena službena lica, te je kompletne tekstove gdje se laičkim uvidom mogu primjetiti segmenti popune službenih lica, ili potpuni sadržaj aktivnosti službenih lica (kao što je prijava – odjava prebivališta koju potpisuje samo službeno lice a ne i građanin) koristila kao nesporne za uporednu analizu što je neprihvatljivo i neshvatljivo pri donošenju zaključka suda o stručnosti i vjerodostojnosti prezentovanog nalaza vještaka.

Kada se navedenom doda i činjenica da je prilikom analize uzet i nepotvrđen, u smislu autentičnosti, rukopis optuženog onda je po ocjeni branioca B. svaki komentar nepodobnosti izvođenja demonstriranih zaključaka suda o nalazu navedenog vještaka, suvišan.

Dalje branilac B. u žalbenim prigovorima na utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi ističe da su izjave svjedoka i vještaka finansijske struke samo djelimično interpretirani od strane suda, po sistemu „istrgnute rečenice iz konteksta teksta“ a u pravcu donošenja negativnih zaključaka po optuženog.

Tako izjava svjedoka S. V. nije interpretirana u onom dijelu gdje ovaj svjedok decidno izjavio da prilikom ugovaranja zakupa poslovnog prostora za sjedišta spornih firmi i potpisivanja ugovora optuženi M. K. nije učestvovao, odnosno predstavljao se kao odgovorno lice istih, a koja činjenica uopšte nije zaslužila pažnju postupajućeg suda.

Svjedok Dž. S. nikada nije objasnio kako je utvrdio da su sporne firme izvršile promet.

Svjedok V. M., jedan od identifikovanih vozača, je potvrdio da je u ime preduzeća O. robu prevezio preduzeću W. – P. iz B., ali nije identifikovao adresu navedenog preduzeća, što je po ocjeni branioca B. apsurdno i očekivati, s obzirom na protek vremena i šablonsko mnogostruko pružanje prevoznčkih usluga. Postupajući sud izjavu svjedoka ne prihvata iz uporednih razloga „nepojavljivanja nikad i nikoga“ u ime i za račun spornih firmi na registracijskim adresama. Pri tome sud zanemaruje moguće alternative u smislu postojanja neregistrovanih i drugih prostora spornih firmi.

Svjedok M. Č., ugledna poslovna i građanska ličnost je po ocjeni branioca B., dao sasvim prihvatljiv iskaz, koji je negiran u ključnim segmentima prihvatanjem iskaza svjedoka H. H. H. H. je u zadnjih par mjeseci, po informacijama odbrane, kao labilna ličnost doprinjeo raspadu svoje porodice, isti je teški alkoholičar koji živi na ulicama T. kao prosjak i koji, u odnosu na njegovo potvrđeno aktivno učešće u transakcijama sa P. iz T., je predmet odgovarajućih istražnih i optužnih postupaka u Kantona T., te ima motiv da ublaži varijantu svog nezakonitog i kriminalnog učešća u poslovnim transakcijama sa P. iz T.

Svjedoci H. H. i M. B., za razliku od suda demonstrirane tehnike analize iskaza ovih svjedoka, su saglasno potvrdili od koga su dobijali naloge za preuzimanje roba iz pivare, ko je davao naloge za prevoz i isporuku i ko je preuzimao pazare od tako isporučenih proizvoda pivare od firme M. iz B., odnosno da su to lica F. H. i drugi, ali ni u jednoj varijanti to nije bio optuženi.

Branilac B. dalje ističe da je krajnje neozbiljno i subjektivno vrednovanje od strane suda iskaza svjedoka H. H. i M. B., u smislu da je on kao branilac „instruisao i pripremao navedene svjedoke“. Nigdje u zakonu nije propisana metodologija obrade potencijalno mogućih svjedoka, i istina je da je on kao branilac optuženog, odnosno advokat razgovarao sa svjedokom M. B. i ostalim licima o njihovoj mogućoj krivičnoj odgovornosti u slučaju davanja neistinitog iskaza pred sudom, te navodi da su njemu kao braniocu odgovarali istiniti iskazi svjedoka M. B. i ostalih prevoznika u vezi toga gdje su vozili robu i po čijim nalogima. Kao branilac uopšte nije navedenim svjedocima pred sudom postavljao pitanja na okolnosti na koje su pripremani, a niti je priložio sudu njihove navodno potpisane izjave, a što sud uopšte nije razmatrao prilikom utvrđivanja bitnih činjenica.

Kada se ima u vidu činjenica da su svjedoci a pogotovo M. B., bili policijski obrađivani, prije, paralelno i poslije razgovora s odbranom, a prije njihovog saslušanja u funkciji dokaza odbrane pred sudom, onda je po ocjeni branioca B. suvišan svaki komentar oko toga ko je u stvari instruisao i pripremao navedene svjedoke.

Svjedok A. A. je po ocjeni advokata B. dala za krivični postupak površne, i u formi indicija prihvaćene iskaze o korištenju svog telefona u zakupljenom prostoru firme K., ali nije dala nikakva neposredna zapažanja o načinu, i od kojih je sve lica korišten isti telefon.

Ocjenjujući značaj iskaza svjedoka Z. K.1, branilac B. navodi da isti svjedok osim uputa na druga lica koja treba da daju svoje izjave o neposrednim zapažanjima i učešćima u pojedinim događajima, ništa bitno nije rekao upotrebljivo za demonstrirane zaključke.

Svjedok Z. V. daje svoja zapažanja, prihvaćena od strane suda, o mjestu istovara robe u firmi optuženog opisujući da se ista nalazi na periferiji B. iako se stvarno ista nalazi u centru B.

Svjedoci A. H. i Z. M. nisu dali nikakve prihvatljive argumente za donošenje demonstriranog zaključka u smislu njegove apsolutne isključivosti u odnosu na moguće druge alternativne zaključke o prenapućenju robe i alternative u formi kupoprodaje robe u tranzitu i prije preuzimanja od dobavljača u poslovnim transakcijama firme K. i W. – P. iz B.

Svjedokinja M. Š., po ocjeni branioca B., u segmentu poslovnih transakcija preduzeća optuženog i preduzeća W. – P. ništa nije niti iskazala a niti je to mogla u smislu vjerodostojne prihvatljivosti.

Vrednovanje od strane suda iskaza svjedoka S. K., G. J., B. Š., M. L., G. S., Č. M. i Ž. B. kao pristrasnih i u funkciji pomoći optuženom je, po ocjeni branioca B. bez ikakvih argumenata i predstavlja samo subjektivni doživljaj od strane postupajućeg vijeća, neprihvatljiv za donošenje bilo kakve meritorne odluke ili meritornog zaključka.

Svjedoci S. R. i M. M. jesu dali iskaz kako je to navedeno u presudi, ali je navedeno nepotpuno. Oni su dali iskaz i da istraga o izdavanju lične karte na ime S. L. nije sprovedena ni okončana, i da je ta lična karta faktički original, a ne krivotvorena, a niti je sprovedena istraga o licima koja su, na koji način i uz čije učešće otvarala račune za poslovanje spornih preduzeća.

Vještak finansijske struke B. Z., je po ocjeni branioca B. davao kontradiktorne izjave i nalaze na pitanje odbrane, davao odgovore kojima je negirao svoje konstatacije u nalazima i otvarao niz problema i pitanja koja su bitna za donošenje krivično pravne odluke i na osnovu koji je faktički potvrdio da ništa bitno sa pozicija poreskih i knjigovodstvenih propisa nije niti utvrđivano.

Dalje branilac B. u žalbi navodi da se pogrešne odluke o meritumu ogledaju u odbijanju izjašnjenja suda o ukazanim povredama procesnih i osnovnih ljudskih prava i sloboda optuženog. Povrede na koje je ukazano su zabranjene kako Evropskim konvencijama, koje imaju prioritet i dominaciju primjene u odnosu na svako domicilno zakonodavstvo pa i zakonodavstvo Brčko Distrikta BiH, a narušavanje istih se može podvesti pod povrede odredaba člana 10. stav 2. i 3. te člana 7. i 14. ZKP-a BD BiH, na osnovu kojih je povreda kompletan sprovedeni postupak nezakonit i

zasnovan na povredama ljudskih prava i sloboda, na koja je ukazano podneskom odbrane.

Prigovarajući na odluku o oduzimanju imovinske koristi, branilac B. ističe da se neosnovano prejudicirala osnovna odgovornost za poreske obaveze na strani spornih preduzeća, a da ta obaveza u odgovorima vještaka finansijske struke B. Z. uopšte nije utvrđivana u smislu zakonskih uslova za njeno prenošenje na sporna preduzeća shodno navedenom poreskom zakonodavstvu F BiH i RS.

Branilac optuženog M. K., advokat R. K., u obrazloženju žalbe navodi da je izreka prvostepene presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi i razlozima presude, te da presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, tako da je time počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP-a BD BiH (kod označavanja tački pod koje su podvedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, branilac K. je koristio ćirilичni tekst ZKP-a BD BiH u kom su redosljed i označavanje tački, vezano za bitne povrede krivičnog postupka drugačije određeni nego što je to u ZKP-u BD BiH gdje je korišteno latinično pismo).

Obrazlažući navedeni žalbeni prigovor branilac K. navodi da pobijana presuda ne sadrži podatke o činjenicama i okolnostima od kojih zavisi primjena materijalnog prava, a što je protivno odredbama člana 285. stav 1. tačka a) i člana 290. stav 4. ZKP-a BD BiH. Tako je u izmijenjenoj optužnici označeno „dakle u namjeri da izbjegne potpuno plaćanje poreza i drugih obaveza, nije prijavio zakonito stečeni prihod, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000 KM“, dok je prvostepeni sud ovaj dio izostavio iz izreke presude, iako upravo iz ovog dijela optužnice proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela od kojih zavisi primjena materijalnog prava.

Dalje obrazlažući u žalbi navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka branilac K. ističe da sud u izreci pobijane presude optuženog oglašava krivim za izbjegavanje poreza na promet a u obrazloženju presude navodi da je optuženi ostvario određenu materijalnu dobit te da na ostvarenu dobit nije platio porez i nije prijavio ostvareni prihod (strana 11. treći pasus presude) te da je poslovanjem p.p. M. i W. – P. ostvarena materijalna dobit (strana 12. drugi pasus presude).

Očigledno je nepomirljiv sukob izreke presude i njenog obrazloženja jer su porez na promet i porez na dobit dvije potpuno različite kategorije poreza i nije dopušteno njihovo miješanje.

Kada govori o telefonskim brojevima, koje prvostepeni sud smatra relevantnim, u obrazloženju taj sud daje protivrječne navode. Reprodukujuci iskaz svjedoka A. A., sud navodi da se radi o telefonu broj Kada reprodukuje sadržinu službene zabilješke sa izjavom E. Đž., koju je sačinio MUP Kantona S. 01.07.2003. godine, sud navodi broj telefona ..., te kada reprodukuje iskaz svjedoka M. M., sud navodi telefon broj Navedene protivrječnosti, po ocjeni branioca K. čine presudu nerazumljivom.

Odluka suda o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom nije zakonita sa formalnog aspekta te je u tom dijelu prvostepena presuda neizvršiva. Iz tog dijela presude se ne vidi od koga se ova korist oduzima, u čiju korist se oduzima,

na koji način i u kom roku, a što je protivno odredbama člana 109. i 110. KZ-a BD BiH, člana 285, 300, 180. i 396. ZKP-a BD BiH i člana 26. stav 1. Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj 8/2000).

Branilac K. dalje u žalbi prigovara da je prvostepeni sud počinio bitne povrede odredaba Zakona o krivičnom postupku iz člana 297. stav 1. tačka z) ZKP-a BD BiH, jer je pobijanu presudu zasnovao na dokazima na kojima se po ZKP-u BD BiH, presuda ne može zasnovati. Tako je sud zasnovao presudu na uvidu izvršenom u službenu zabilješku koju je 30.04.2002. godine sačinio B. B., kao inspektor MUP-a T. kantona. Tom zabilješkom je sud osporio vjerodostojnost iskaza saslušanog svjedoka M. Č. (strana 6. presude), premda se na navedenoj službenoj zabilješci presuda nije mogla zasnovati.

Iz navedene službene zabilješke je vidljivo da ista nije potpisana od M. Č., lica čiju izjavu pomenuta službena zabilješka navodno sadrži, a isto tako je vidljivo da je u njoj konstatovano da je službeno lice prije uzimanja izjave, M. Č. upozorilo o pravima iz člana 4. ZKP-a F BiH.

U članu 4. ZKP-a F BiH („Službene novine F BiH“, broj 43/98), je bila propisana obaveza službenog lica da osumnjičenog ili okrivljenog upozori da nije dužan dati izjavu, osim svojih generalijskih podataka, a odredbama člana 226. stav 2. istog zakona je bila regulisana obaveza službenog lica da prilikom saslušanja svjedoka, istog upozori na dužnost kazivanja istine, sa svim zakonskim posljedicama i da to upozorenje unese u zapisnik. Odredbama člana 219. stav 3. ZKP-a BD BiH je regulisano da se zapisnici o prikupljenim izjavama mogu upotrijebiti kao dokaz u krivičnom postupku samo ako je službeno lice postupilo u skladu sa članom 78. tog zakona (ispitivanje osumnjičenog) i članom 86. tog zakona (ispitivanje svjedoka).

Kako je nesporno da službeno lice MUP-a T. kantona nije upozorilo svjedoka na dužnost kazivanja istine (sada član 86. stav 2. ZKP-a BD BiH, a u vrijeme sačinjavanja službene zabilješke, član 226. ZKP-a F BiH) to je jasno da se na sadržini pomenute službene zabilješke ne može zasnovati presuda i da ta službena zabilješka predstavlja irelevantan i nedopušten dokaz.

Prvostepeni sud je presudu zasnovao i na službenoj zabilješci sačinjenoj u MUP-u Kantona S., 02.07.2003. godine, povodom izjave koju je dala svjedok E. Dž. dana 02.07.2003. godine, iako se navedena izjava, odnosno službena zabilješka, iz istih razloga, kao i službena zabilješka u vezi izjave M. Č., nije mogla upotrijebiti kao dokaz u predmetnom krivičnom postupku.

Obje navedene službene zabilješke su nedopuštene kao dokaz i sa stanovišta primjene člana 6. stav 3. tačka d) Evropske konvencije o ljudskim pravima. Odredbama navedenog člana Evropske konvencije je kao minimalni standard za pravično suđenje određeno pravo optuženog da ispituje svjedoke optužbe, a kako su navedena dva svjedoka (M. Č. i E. Dž.) ispitivani od strane službenih lica, a da optuženi i njegov branilac nisu ni znali da se to dešava, to bi upotreba navedenih izjava kao dokaza, povrijedila minimalne standarde za pravično suđenje.

Branilac K. ističe da je istina i to da su navedeni svjedoci ispitivani na glavnom pretresu i da je odbrana optuženog imala mogućnost da ih ispituje i tada su navedeni svjedoci potvrdili odbranu optuženog.

Prvostepeni sud je svoju presudu zasnovao i na iskazima svjedoka – službenih lica B. B., S. R. i M. M. a čije je svjedočenje zakonom zabranjeno.

Navedeni svjedoci su kao službena lica, za potrebe predmetnog krivičnog postupka preduzimali službene radnje, o čemu su u skladu sa odredbama člana 219. stav 1. ZKP-a BD BiH, bili obavezni sačiniti zapisnik ili službenu zabilješku. Čitav tok službene radnje mora biti konstatovan u zapisniku ili službenoj zabilješci i u tom pogledu važi fikcija da ono čega nema u zapisniku ili službenoj zabilješci, nije se ni desilo, nije urađeno ili rečeno.

Naravno, službena lica mogu biti saslušana kao svjedoci o okolostima pod kojima je preduzeta službena radnja i o svim drugim okolnostima, ali je zabranjeno da budu saslušani kao svjedoci na okolnosti o toku službene radnje i njenoj sadržini. Takav zaključak proizilazi kao rezultat pravilnog tumačenja odredbi člana 122. ZKP-a BD BiH.

Primjenom pravila o tumačenju prava „argumentum a contrario“, zaključuje se da sva službena lica koja ne spadaju u kategoriju iz člana 116. stav 2. i 122. ZKP-a BD BiH, ne mogu biti saslušana kao svjedoci o toku službene radnje. Kada bi sva službena lica mogla biti saslušana kao svjedoci o toku službene radnje, tada zakon ne bi sadržavao odredbu člana 122. ZKP-a BD BiH. Dakle, po ocjeni branioca K., odredbe člana 122. ZKP-a predstavljaju ekscipiju (izuzetak) u odnosu na pravilo da službena lica ne mogu biti saslušavana kao svjedoci o toku službene radnje. Tako prvostepeni sud nije mogao zasnovati svoju presudu na iskazima svjedoka B. B., S. R. i M. M.

Prigovarajući da je pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, branilac K. ističe da je prvostepeni sud ocjenu provedenih dokaza izvršio površno i paušalno i da relevantne dokaze odbrane nije uopšte cijenio.

Teško je objasniti da je sud mogao prihvatiti kao vjerodostojne dokaze, i iskaz svjedoka H. H. i nalaz i mišljenje vještaka grafologa N. M. – H., iako su ova dva dokaza međusobno suprotstavljena. Tako navedeni vještak u svom mišljenju navodi da je optuženi vjerovatno skriptor podataka na dokumentima označenim kao sporni materijal B-10, (to su ugovor o kupoprodaji, zaključen između P. iz T. i p.p. M. i aneks tog ugovora sa priložima), dok svjedok kaže da je ugovor između P. iz T. i p.p. M. potpisala žena optuženog D.

U pismenom nalazu od 10.06.2002. godine vještak grafolog Lj. G. je naveo samo to da je onaj skriptar, koji je napisao dokumenta u stavu 1, 2, 3. i 4. mišljenja, svojeručo napisao rukopis i rukopise brojeva na svim ostalim dokumentima pobrojanim u mišljenju od 10.06.2002. godine, a vještak nije čak ni nagovijestio da je M. K. skriptor rukopisa, i rukopisa brojeva na dokumentaciji koja je bila predmet vještačenja, pa se postavlja pitanje gdje je prvostepeni sud u navedenom nalazu i mišljenju pomenutog vještaka – grafologa našao osnov za tvrdnju da je „skriptor“ jedna te ista osoba, tj. M. K.?

Također po ocjeni branioca K. nije jasno na osnovu čega prvostepeni sud tvrdi da je vještak Lj. G. u svom nalazu od 21.04.2003. godine i usmenom nalazu od 25.02.2004. godine, promijenio svoj prvobitni nalaz (onaj od 10.06.2002. godine) kada je jasno da je vještak samo dopunio svoj prvobitni nalaz nakon pribavljanja reprezentativnog nespornog rukopisnog materijala.

Vještak Lj. G. je svoj pismeni nalaz i mišljenje od 21.04.2003. godine dao po naredbi Javnog tužilaštva BD BiH, a ne po zahtjevu odbrane, ali Javno tužilaštvo taj nalaz i mišljenje nije htjelo uvesti kao dokaz, jer to istom nije odgovaralo, pa je bilo sasvim prirodno da to učini odbrana optuženog.

Kako u nalazima ovog vještaka nema kontradikcije, nije bilo razloga da sud ovaj dokaz ne prihvati kao istinit.

Sud je prihvatio kao istinite nalaz i mišljenje vještaka grafologa S. M. iako navedeni nalaz i mišljenje, shodno odredbama člana 114. ZKP-a BD BiH nisu mogli biti upotrijebljeni kao dokaz u krivičnom postupku protiv optuženog K., pošto to vještačenje nije izvršeno u postupku protiv optuženog K., nego u predmetu Kt-470/01 i Kt-511/01, u kojima su osumnjičeni P. B. i S. L.

Osim toga, po ocjeni branioca K., nalaz i mišljenje vještaka S. M. sadrže takve nedostatke zbog kojih se taj dokaz morao odbaciti kao nevjerodostojan. Tako navedeni vještak je priznao da je originalne dokumente razgledao samo u sudu, kratko vrijeme, bez upotrebe optičkih instrumenata, koristeći samo daktiloskopsku lupu. Nalaz vještaka je neprecizan jer je na usmenom saslušanju 12.09.2003. godine potpise S. L. i P. B. tretirao kao nesporne. Vještak je na usmenom saslušanju izjavio da je prilikom vještačenja u pismenoj formi, imao kod sebe i eksperimentalni rukopis optuženog, koji je uzimao kriminalistički tehničar, što je po ocjeni branioca K. neistina, jer je eksperimentalni rukopis od optuženog uzet 21.11.2002. godine i 21.03.2003. godine, dok je vještak M. pismeni nalaz i mišljenje završio 20.08.2002. godine.

Branilac K. dalje prigovara da sud nije trebao pokloniti vjeru ni nalazu i mišljenju vještaka grafologa N. M. – H. zbog toga što isti sadrže brojne nedostatke. Vještak je priznala da na poslovima grafoloških vještačenja radi tek tri godine, što znači da u oblasti navedene vrste vještačenja nema potrebno iskustvo. U pismenom i usmenom nalazu i mišljenju navedenog vještaka nema kritičke analize nespornog materijala koji je kao takav koristila prilikom vještačenja. U odnosu na potpise S. L. i A. M., navedeni vještak se izjasnila sa najnižim stepenom vjerovatnoće, rekavši da optuženi dolazi kao mogući skriptor tih potpisa. Nalaz i mišljenje pomenutog vještaka, u odnosu na dokumenta označena kao B-10 (ugovori između T. P. i p.p. M.) osporen je iskazom svjedoka M. Č. i H. H.

Prvostepeni sud je odbacio kao nevjerodostojne nalaz i mišljenje vještaka E. B. iako je navedeni dokaz potvrđen iskazima svjedoka i objektivnim nalazom vještaka za daktiloskopiju tako da se nalaz istog vještaka pokazuje kao najmarkantniji dokaz među svim provedenim grafološkim vještačenjima. Vještak je u pismenom nalazu i mišljenju od 27.05.2003. godine naveo da dokumenta od 1 do 5 nalaza, nije pisao ni potpisao optuženi. Radi se o dokumentima koje je sačinila advokat B. J. koja je kao

svjedok izjavila da ih nije potpisao optuženi M. K. Sudsku ovjeru potpisa na tim dokumentima su izvršili radnici Osnovnog suda u B., Ž. Z. i Z. K., koji su posvjedočili da te dokumente nije potpisao optuženi K. Istinitost iskaza navedenih svjedoka potvrdio je objektivnim nalazom vještak za daktiloskopiju R. R., koji je u svom nalazu naveo da prilikom ovjere pomenutih dokumenata u sudu, na tim dokumentima, ni u knjizi ovjera suda, nije stavljen otisak prsta, koji pripada optuženom K.

Na relevantne okolnosti su saslušani svjedoci B. J., Z. K., Ž. Z., Z. S., R. I. i vještak za daktiloskopiju R. R., a sud nije izvršio ocjenu ovih dokaza.

Dalje branilac K. navodi da ZKP-a BD BiH izričito ne predviđa suočenje vještaka, ali da to i ne zabranjuje, pa predlaže da se u dopuni dokaznog postupka provede dokaz suočavanjem vještaka grafologa N. M. – H., Lj. G. i E. B. te da im se na osnovu člana 99. stav 3. ZKP-a BD BiH, omogući da jedni drugima postave pitanja te da razjasne pojedine okolnosti vezane za predmet vještačenja.

Obrazlažući u čemu se sastoji povreda krivičnog zakona koju je učinio prvostepeni sud u pobijanoj presudi, branilac K. ističe da prostepeni sud navodi da je krivično djelo poreske utaje iz člana 274. KZ-a BD BiH, propisano u krivičnom zakonu BD BiH, koji je objavljen u „Službenom glasniku BD BiH“, broj 7/00, iako je KZ-a BD BiH, gdje u članu 274. propisano krivično djelo poreske utaje objavljen u „Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH“, broj 6/00.

Dalje branilac K. ističe da je konstitutivni elemenat bića krivičnog djela poreske utaje iz člana 274. KZ-a BD BiH, ZAKONITOST PRIHODA i da niko nije dužan da prijavi nezakonito stečen prihod, jer bi to značilo obavezivanje građana na samooptuživanje. To nije standard samo domaćeg prava već i minimalni standard sadržan u članu 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima. U konkretnom slučaju iz činjeničnog supstrata izmijenjene optužnice, koji je izrekom presude prihvatio prvostepeni sud proizilazi da su preduzeća W. – P. i M. osnovani vršenjem krivičnih djela i da su osnovana radi vršenja krivičnih djela te da su se tokom svog postojanja bavila vršenjem krivičnih djela.

Opis radnje izvršenja krivičnog djela i zaključak suda da se radi o zakonito stečenim prihodima, predstavlja *contradictio in adiecto* u ekstremnom obliku, pa je uočivši to prvostepeni sud iz izreke presude izostavio navođenje činjenica i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela, od kojih zavisi primjena određene odredbe krivičnog zakona. Sud je prihode ostvarene krivičnim djelom proglasio oporezivim prihodima.

Prvostepenom presudom optuženi je proglašen krivim da je izvršio utaju poreza na promet, a da je utaju izvršio kao fizičko lice. To je suprotno odredbi člana 25. Zakona o akcizama i porezu na promet RS, kojim je regulisano da obaveznik poreza na promet mogu biti samo pravno lice i preduzetnik.

Povreda blanketnog materijalnog propisa od strane prvostepenog suda je izvršena i zbog toga što je sud kao radnju izvršenja krivičnog djela označio nabavku roba. Međutim, nabavka roba ne stvara obavezu plaćanja poreza na promet, sve dok

se ta roba ne stavi u promet krajnjoj potrošnji (član 19. i 39. stav 2. Zakona o akcizama i porezu na promet).

S obzirom na navedeno branilac K. ističe da je prvostepeni sud povrijedio krivični zakon kada je optuženog oglosio krivim za one radnje koje ne predstavljaju elemente krivičnog djela poreske utaje.

U prigovoru na odluku o kazni i odluku o oduzimanju imovinske koristi branilac K. navodi da te žalbene osnove neće posebno obrazlagati u žalbi, pošto u smislu odredbi člana 308. ZKP-a BD BiH, dosadašnji navodi žalbe imaju prošireno dejstvo.

Javno tužilaštvo Brčko Distrikta BiH obrazlažući žalbu ističe da smatra da je kazna zatvora u trajanju od dvije godine, koja je izrečena optuženom M. K. pobijanom presudom, isuviše blaga, te da ne odgovara težini počinjenog krivičnog djela i svim drugim bitnim elementima na kojima se zasniva odluka o kazni. Optuženom se sudi za jedno produženo krivično djelo poreske utaje, a u stvari se radi o tri krivična djela koja su počinjena u produženom trajanju. Tu okolnost je trebalo vrednovati pri odmjeravanju kazne. Za samo jedno krivično djelo poreske utaje iz člana 274. stav 2. KZ-a BD BiH, koje nije produženo, kao poseban minimum kazne, je propisana kazna zatvora od 2 (dvije) godine, pa kako se u konkretnom slučaju radi o produženom krivičnom djelu, nije opravdano da se optuženom izrekne kazna zatvora koja je u visini posebnog minimuma, nego je istom kaznu trebalo izreći u dužem trajanju. Sud je imao dovoljno osnova da optuženom izrekne strožiju krivičnu sankciju, a posebno s obzirom na činjenicu što je visina utajenog poreza od 723.524,95 KM, gotovo dvadeset puta veća od kvalifikatorne okolnosti visine utajenog poreza koja za predmetno krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim iznosi 50.000,00 KM. S obzirom na posebnu društvenu opasnost koja proizilazi od vršenja predmetne vrste krivičnih djela, izrečenom kaznom zatvora se po ocjeni Javnog tužilaštva, neće postići specijalna ni generalna prevencija, pa predlaže da se optuženom izrekne kazna zatvora u granicama kazne propisane za krivično djelo za koje se optuženi sudi.

Na javnoj sjednici vijeća ovog suda održanoj 23.09.2004. godine branioci optuženog, advokati I. B. i R. K. su ostali pri navodima i prijedlogu iz žalbi koje su pismeno izjavili, a u čemu im se pridružio i optuženi M. K., a isto tako je i Zamjenik javnog tužioca Gojko Stjepanović ostao pri navodima i prijedlogu iz pismeno izjavljene žalbe Javnog tužilaštva. U odgovoru datom na žalbu Javnog tužilaštva, branioci optuženog i optuženi su istakli da je žalba Javnog tužilaštva neosnovana, pa su predložili da se kao neosnovana odbije, dok je Zamjenik javnog tužioca odgovarajući na žalbe branilaca optuženih I. B. i R. K., istako da su navedene žalbe neosnovane, pa je predložio da se iste kao neosnovane odbiju.

Ovaj sud je u smislu člana 306. ZKP-a BD BiH ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se ista pobija žalbama branilaca optuženog M. K., advokata I. B. i R. K., te Javnog tužilaštva BD BiH, pa je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Ne stoji žalbeni prigovor branioca B. da je prvostepeni sud, na način koji branilac opisuje u žalbi, učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana

297. stav 1. tačka k) ZKP-a BD BiH u vezi sa članom 290. stav 7. istog zakona. Branilac B. ne navodi koje su to protivrječnosti koje navodno postoje između izreke presude i njenih razloga. Ne stoji ni tvrdnja da navedeni sud uopšte ne daje razloge o odlučnim činjenicama. Nije sporna činjenica da je lična karta, koja je upotrebljena pri registraciji preduzeća d.o.o. W. – P. iz B., broj lične karte ..., navodno izdata u Š. na ime P. B. sina M., krivotvoren lični dokumenat, i da je isti sačinjen na nepostojeće lice. Te činjenice proizilaze na osnovu podataka iz depeše SJB Š. – broj: 12-6/02-132/01 od 30.04.2001. godine, upućene Policiji Brčko Distrikta, gdje je navedeno da pomenuto lice nije evidentirano u postojećim evidencijama SJB Š., a niti je evidentirano u matičnoj knjizi rođenih u Matičnom uredu Š. Policija SJB Š. je dostavila fotokopiju kartona lične karte broj ..., iz kog kartona je vidljivo da je lična karta, pod brojem ..., izdata 30.09.1997. godine u SJB Š., na ime G. S.1 sina S., rođenog 13.05.1973. godine u B., nastanjen u O.

Iz iskaza svjedoka G. S.1, proizilazi da mu ne znači ništa ime P. B. sin M. iz Š., da takvo lice ne poznaje. Svjedoku nije poznato kako je neko došao do njegovog broja lične karte (broj ... izdata od SJB Š.) koji je upisan na krivotvorenoj ličnoj karti koja glasi na ime P. B., niti mu je poznato ko je upisao njegov broj lične karte u obrascu ovjere potpisa lica ovlaštenih za zastupanje prilikom registracije preduzeća W. - P. d.o.o. iz B., ul. ... Još je istakao da on nikada nije osnivao neku firmu.

Prema tome, prvostepeni sud opravdano prihvata utvrđenim i iznosi u presudi da je lična karta na ime P. B. sina M., krivotvoren lični dokumenat sačinjen na ime nepostojećeg lica, a što nesumnjivo proizilazi iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, a odbrana nije dokazala suprotno. Nije sporna ni činjenica da je navedeni krivotvoreni lični dokument upotrebljen pri registraciji preduzeća W. – P. iz B. Način registracije navedenog preduzeća i metodologija otvaranja žiro računa za isto, nisu odlučne činjenice koje je prvostepeni sud trebao utvrditi a niti u vezi toga davati razloge.

Što se tiče lične karte koja glasi na ime S. L., a koja je upotrijebljena pri registraciji preduzeća p.p. M. E. – I., iz podataka u ličnoj karti i kartona lične karte koji glase na ime S. L., adresa stanovanja navedenog lica je S. I. ul. ... br. Ta adresa je na osnovu podataka iz lične karte unijeta i u obrazac ovjerenih potpisa za zastupanje prilikom registracije p.p. M. E. – I. iz B.

Iz depeše SJB S. I. broj 16-5/02-110/01 od 18.05.2001. godine je vidljivo da su radnici policije izvršenim provjerama na adresi stanovanja, ul. ... br. ... ustanovili da lice S. L. nikad nije stanovao na pomenutoj adresi, niti stanuje na području navedene SJB, što navodi na zaključak da su namjerno dati lažni podatci o mjestu stanovanja, prilikom vađenja lične karte, koja je izdata 04.05.1999. godine, pa shodno tome i prilikom registracije preduzeća p.p. M. E. – I. iza čijeg poslovanja je stajao optuženi M. K., a kako je to pravilno utvrdio prvostepeni sud.

U obrazloženju presude sud jasno navodi koje činjenice i iz kojih razloga uzima dokazanim, i isti sud daje ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, pa je suprotna tvrdnja branioca B. neosnovana.

Sve izvedene dokaze prvostepeni sud je ocjenjivao te je pravilno ocijenio koji dokazi su relevantni pri utvrđivanju činjeničnog stanja navedenog u izreci pobijane

presude, te je te dokaze analizirao i doveo u međusobnu vezu te je dao jasne, valjane i potpune razlog zbog čega neke dokaze prihvata kao pouzdane i u kom dijelu ih prihvata kao takve, te zašto druge ne prihvata.

Paušalna je tvrdnja branioca B., da se prvostepena presuda, zbog nedostataka i kontradiktornosti, koje on opisuje u žalbi, ne može ispitati, kao i tvrdnje da sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe, odnosno da je optužba prekoračena.

Prvostepeni sud je pobijanom presudom u cjelosti riješio predmet optužbe, a isto tako optužba niukom dijelu nije prekoračena. Suprotna tvrdnja branioca B. nije potkrijepljena uvjerljivim argumentima te se ne može prihvatiti njegov žalbeni prigovor da je zbog nepotpunog rješavanja predmeta optužbe, odnosno zbog prekoračenja iste prvostepeni sud pobijanom presudom učinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka h) i tačka j) ZKP-a BD BiH.

Također je neopravdana tvrdnja branioca B. da je prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbe člana 286. stav 1. ZKP-a BD BiH i shodno tome počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP-a BD BiH.

Odredbama člana 286. stav 1. ZKP-a BD BiH je propisano pravilo da će sud, pošto presudu izrekne, odmah istu i objaviti. U istom stavu navedenog člana zakona je dalje propisano da ako sud nije u mogućnosti istog dana po završetku glavnog pretresa da izrekne presudu, odložiti će objavljivanje presude najviše za tri dana i odrediti će vrijeme i mjesto objavljivanja presude.

Pogrešan je stav branioca da u konkretnom slučaju, pošto se radi o složenom predmetu, nije bilo mjesta da se presuda donese i objavi istog dana kada je glavni pretres završen, nego da je sud bio obavezan da odstupa od tog pravila i primijeni izuzetak te da izrekne i objavi presudu u roku od tri dana, od dana kada je pretres završen.

Branilac u žalbi ističe da je prvostepeno vijeće par sati, vijećalo i objavilo presudu isti dan nakon završetka glavnog pretresa. Po ocjeni ovog suda, bez obzira na složenost konkretnog predmeta, prvostepenom sudu je bilo sasvim dovoljno par sati nakon završetka pretresa, za donošenje činjeničnih i pravnih zaključaka, te nije bilo potrebe da prije izricanja presude ponovo preslušava izjave svih svjedoka koji su saslušani pred istim vijećem na glavnom pretresu, a niti je bilo potrebe da ponovo pregleda sve pismene dokaze. Stvar je ocjene suda da li će izreći i objaviti presudu isti dan nakon završetka glavnog pretresa ili nakon tri dana po završenom pretresu.

S obzirom na navedeno, nije prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbe člana 286. stav 1. ZKP-a, te zbog toga nije počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP-a BD BiH.

Nije zasnovan na prihvatljivim argumentima prigovor branioca B. da je odbrana u toku vođenja krivičnog postupka protiv optuženog, nizom aktivnosti Javnog tužilaštva uz prećutno odobrenje postupajućeg suda dovedena u neravnopravan položaj, odnosno da je povrijeđeno pravo na odbranu, te da je

prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka d) ZKP-a BD BiH.

U postupku pred prvostepenim sudom je u potpunosti ispoštovano načelo „prezumpcije nevinosti“, odbrani je bilo omogućeno da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji terete optuženog i da iznese sve činjenice i dokaze koji optuženom idu u korist.

Neopravdan je prigovor branioca B. da je odbrana kao učesnik u postupku, dovedena u očigledno neravnopravan položaj u odnosu na Javno tužilaštvo činjenicom da je prijavila sudu kao svjedoka odbrane M. B., a da su Javno tužilaštvo i Policija Brčko Distrikta BiH tog svjedoka saslušali nakon toga u Javnom tužilaštvu, a prije nego što ga je odbrana ispitala na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, te da je potom Javno tužilaštvo koristilo izjavu tog svjedoka kao opovrgavajući dokaz na dokaze odbrane.

Odredbe ZKP-a BD BiH, ne zabranjuju takve situacije, koje navodi branilac, a osim toga u konkretnom slučaju je svjedok M. B. po prijedlogu odbrane predložen i ispitan na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom 09.03.2004. godine, a potom je taj isti svjedok i po prijedlogu Javnog tužilaštva ispitan na glavnom pretresu pred istim sudom 22.04.2004. godine i tom njegovom izjavom su opovrgnuti dokazi odbrane. Prema tome, imajući u vidu navedeno, odbrana ničim nije dovedena u neravnopravan položaj u odnosu na Javno tužilaštvo u postupku pred sudom, te ničim nisu povrijeđene odredbe ZKP-a BD BiH, ni odredbe Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Činjenica je da sud u izreci i obrazloženju pobijane presude nije naveo u kom Službenom glasniku je objavljen ZKP BD BiH, koji je sud koristio u postupku donošenja pobijane presude, odnosno u pismeno izrađenoj presudi. Međutim, time nije počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka k) ZKP-a BD BiH, na koju se branilac B. u žalbi poziva, jer obrazlažući troškove krivičnog postupka na čije plaćanje je obavezao optuženog, sud se poziva na odredbe člana 185. ZKP-a stav 1. i 2. tačka a) i g) ZKP-a BD BiH, a navedene odredbe o troškovima krivičnog postupka su u pomenutom članu sadržane u ZKP-u BD BiH, koji je objavljen u Službenom glasniku BD BiH, broj 10/03 od 24.06.2003. godine, a koji je na snazi i primjenjuje se na teritoriji Brčko Distrikta od 01.07.2003. godine. Prema tome na posredan način se identifikuje ZKP BD BiH koji je sud primijenio u postupku donošenja pobijane presude i u pismeno izrađenoj presudi, a to je procesni zakon koji je i trebalo primijeniti.

Nije učinjena navedena bitna povreda odredaba krivičnog postupka ni zbog činjenice što sud navodi da je pri donošenju pobijane presude, odnosno u pismeno izrađenoj presudi primijenio Krivični zakon BD BiH, objavljen u Službenom glasniku BD BiH, broj 7/00, iako je KZ BD BiH iz 2000. godine objavljen u Službenom glasniku BD BiH broj 6/00. U ovom slučaju se radi o očiglednoj omašci suda učinjenoj prilikom označavanja broja Službenog glasnika iz 2000. godine u kome je objavljen KZ BD BiH, koji je donesen u 2000 godini (u toj godini je donesen samo jedan Krivični zakon BD BiH) tako da time sud nije učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka koja bi bila razlog za ukidanje pobijane presude, pošto je potpuno jasno koji krivični zakon je u konkretnom slučaju primjenjen.

Ni zbog činjenice da sud ne obrazlaže primjenu „blažeg krivičnog zakona“ koji je nesporno i zaista blaži po optuženog, nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka na koju se branilac B. u žalbi poziva.

Prigovor branioca B. da je pobijana presuda zasnovana na dokazima na kojima se po odredbama ZKP-a BD BiH ne može zasnovati, te da je time počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka i) ZKP-a BD BiH, je neobjektivan.

Da bi postojala navedena bitna povreda nije dovoljno samo to da je neki dokaz, koji nije pribavljen u skladu sa odredbama ZKP-a BD BiH, upotrijebljen u postupku dokazivanja pred sudom, nego je nužno još i to da je na takvom dokazu zasnovana sudska odluka.

U konkretnom slučaju, po zahtjevu Policije BD BiH, inspektor – istražitelj u Odjeljenju za privredni kriminal u MUP-u TK, B. B. je prikupljajući izjave, obavio razgovor sa građaninom M. Č. 30.04.2002. godine, i o tome je sačinio službenu zabilješku broj: 08-01/2-1-04.3 od 30.04.2002. godine, koju je Javno tužilaštvo upotrijebilo kao dokaz na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom. Međutim, na glavnom pretresu pred navedenim sudom je dana 22.04.2004. godine, po prijedlogu Tužilaštva saslušan u svojstvu svjedoka inspektor MUP-a TK B. B., između ostalog i na okolnosti koje se navode u njegovoj službenoj zabilješci od 30.04.2002. godine, u vezi obavljenog razgovora sa građaninom M. Č., pa je isti na glavnom pretresu iznio sve one činjenice i okolnosti koje je naveo i u pomenutoj službenoj zabilješci. I upravo na svjedočenju ovog lica sud zasniva svoju presudu prilikom ocjene iskaza svjedoka M. Č. i utvrđivanja bitnih činjenica, a presudu nije zasnovao na pomenutoj službenoj zabilješci. I bez navedene službene zabilješke sud bi na osnovu iskaza svjedoka B. B. utvrdio one činjenice koje se navode u službenoj zabilješci, tako da se s obzirom na to ne može smatrati da je pobijana presuda zasnovana na navedenoj službenoj zabilješci, odnosno na dokazu na kom se po odredbama ZKP-a BD BiH, nije mogla zasnovati. Iskaz svjedoka B. B. je zakonit dokaz, prikupljen u skladu sa odredbama ZKP-a BD BiH, i na tom dokazu je zasnovana sudska presuda, a ne na pomenutoj službenoj zabilješci.

Ispitujući opravdanost žalbenih prigovora branioca K., koji se odnose na bitne povrede odredaba krivičnog postupka, koje je navodno učinio prvostepeni sud donoseći pobijanu presudu, ovaj sud je ocijenio da su isti neosnovani.

Ne stoji prigovor da pobijana presuda ne sadrži podatke iz člana 285. stav 1. tačka a) ZKP-a BD BiH, tj. da ne sadrži podatke o činjenicama i okolnostima koje čine obilježja krivičnog djela, kao i one od kojih zavisi primjena određene odredbe krivičnog zakona.

U činjeničnom opisu izreke pobijane presude su navedene sve bitne činjenice i okolnosti koje čine obilježja krivičnog djela za koje je M. K. oglašen krivim, kao i one činjenice i okolnosti od kojih ovisi primjena odredaba krivičnog zakona.

Tačna je činjenica koju branilac K. ističe u žalbi da je Javno tužilaštvo u izmijenjenoj optužnici navelo pravni opis krivičnog djela, odnosno riječi „dakle, u

namjeri da izbjegne potpuno plaćanje poreza i drugih obaveza, nije prijavio zakonito stečen prihod, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi 50.000 KM“, a da sud taj pravni opis krivičnog djela, odnosno navedene riječi nije unio u izreku presude. Međutim, zbog toga od strane suda nije počinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP-a BD BiH (kod označavanja tačke pod koju je podvedena navedena bitna povreda odredaba krivičnog postupka korišteno je ono označavanje i redosljed tački koji su utvrđeni u ćirilicom tekstu ZKP-a BD BiH) jer pravni opis krivičnog djela, u smislu odredbi člana 258, a u vezi sa članom 290. stav 4. ZKP-a, nije obavezan sastavni dio izreke presude, i ukoliko ga sud izostavi iz izreke presude time ne čini pomenutu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka.

Opravdano branilac K. ukazuje u žalbi na činjenicu da je sud optuženog M. K., izrekom pobijane presude oglasio krivim za izbjegavanje plaćanja poreza na promet, a da na jednom mjestu u obrazloženju presude sud navodi da je optuženi ostvario određenu materijalnu dobit na koju nije platio porez. Međutim, zbog te pogreške suda, koja je učinjena samo na jednom mjestu u obrazloženju presude, i koja predstavlja očiglednu omašku učinjenu prilikom kucanja presude, ne može se izvesti zaključak da je izreka presude protivrječna njenim razlozima, niti da je sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP-a BD BiH, pošto sagledavajući cjelokupno obrazloženje pobijane presude nesumnjivo proizilazi da prvostepeni sud obrazlaže da je optuženi M. K., koji je stajao iza poslovanja preduzeća d.o.o. W. – P. iz B., i p.p. M. E. – I. iz B., izbjegao da plati porez na promet, a zašto je i oglasen krivim izrekom pobijane presude. Prema tome, sagledavajući kompletno obrazloženje pobijane presude, u vezi navedene bitne činjenice, isto je nesumnjivo u skladu sa izrekom presude.

Što se tiče žalbenog prigovora branioca K., da su protivrječni dokazi, koji se odnose na utvrđivanje bitne činjenice – telefonskih brojeva sa kojih su kontaktirale sporne firme sa dobavljačima robe, navedeni prigovor je neosnovan.

Iz iskaza svjedoka E. Dž. proizilazi da je Firma O. iz S., kao dobavljač kontaktirala sa kupcem robe W. – P. iz B., na brojeve telefona koje je dao kupac, a to su brojevi ... i Svjedok – inspektor u Policiji BD BiH, M. M., je prilikom saslušanja na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom posvjedočio da je provjerom policije utvrđeno da su Firme O. iz S. i W. – P. iz B., ostvarivale kontakte putem telefona, a navedena firma W. – P. je pozivana na telefonske brojeve koje je ostavilo lice koje se predstavilo kao P. B., a to su brojevi: ... i Svjedok je dalje naveo da je policija izvršenim provjerama kod Telekoma, utvrdila da je telefonski broj ..., vlasništvo A. A. iz B. (koja je izdala kuću, i jedan dio podruma firmi K. K. iz B.), dok je za drugi broj telefona – ..., utvrđeno da je vlasništvo Lj. K., oca optuženog M. K.

I iz izvještaja o sprovedenoj istrazi Policije BD BiH, broj 02-2-230-924/01 od 24.07.2002. godine, koji je upućen Javnom tužilaštvu BD BiH, proizilazi da su brojevi telefona preko kojih je kontaktirala Firma W. – P. iz B., sa dobavljačima, brojevi ..., vlasništvo A. A. iz B. i telefon broj ..., vlasništvo Lj. K. iz mjesta B., Opština B. (otac optuženog M. K.).

Uvidom u memorandum Firme K. K. iz B. čiji je vlasnik optuženi M. K., je vidljivo da se na memorandumu te firme nalazi telefonski broj (...) koji je vlasništvo A. A. koja je izdala poslovni prostor optuženom M. K.

S obzirom na navedeno nisu protivriješni dokazi koji se odnose na pomenute telefonske brojeve, tako da je suprotna tvrdnja branioca K. neopravdana.

Nije opravdan žalbeni prigovor branioca K. da je odluka suda o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sa formalnog aspekta nezakonita, da je neizvršiva, te da je protivna odredbama članova 109. i 110. KZ BD BiH, članova 285., 300., 180. i 396. ZKP-a BD BiH i člana 26. stav 1. Zakona o izvršnom postupku Brčko Distrikta BiH.

Na osnovu izreke presude i njenog obrazloženja jasno proizilazi da je sud utvrdio da je optuženi M. K. pribavio imovinsku korist učinjenim krivičnim djelom u iznosu od 723.524,95 KM, i pravilno je prvostepeni sud, shodno odredbama člana 109. KZ-a BD BiH odlučio da od optuženog oduzme imovinsku korist koju je isti pribavio izvršenim krivičnim djelom, jer navedene odredbe krivičnog zakona propisuju da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, te da će se ta imovinska korist oduzeti sudskom odlukom kojom je utvrđeno izvršenje krivičnog djela, pa je prvostepeni sud u konkretnom slučaju i postupio, sukladno navedenom zakonskom propisu.

Prigovor branioca K. da je pobijana presuda zasnovana na dokazima na kojima se po odredbama ZKP-a BD BiH, presuda ne može zasnovati, te da je time prvostepeni sud počinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka z) ZKP-a BD BiH (kod označavanja tačke pod koju je podvedena navedena bitna povreda odredaba krivičnog postupka korišteno je ono označavanje i redosljed tački koji su utvrđeni u ćirilicom tekstu ZKP-a BD BiH), također nije osnovan.

Što se tiče službene zabilješke broj 08-01/2-1-04.3 od 30.04.2002. godine, koju je sačinio inspektor u Odjelju za privredni kriminal MUP-a TK B. B., u vezi uzimanja izjave od građanina M. Ć., a koju je kasnije Javno tužilaštvo koristilo kao dokaz na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, ovaj sud je odgovarajući na istovjetan prigovor branioca B., dao obrazloženje zašto smatra da na navedenoj službenoj zabilješci nije zasnovana pobijana presuda, nego da je zasnovana na iskazu svjedoka – inspektora MUP-a B. B., koji je na okolnosti iz službene zabilješke svjedočio na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom.

Isto tako, u pogledu izjave koju je građanin E. Dž. 02.07.2003. godine dala ovlaštenom službenom licu MUP-a Kantona S., A. H.1, a koju izjavu je Javno tužilaštvo BD BiH upotrijebilo kao dokaz na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, treba imati u vidu, kao i u naprijed pomenutom slučaju da na toj izjavi E. Dž. nije zasnovana pobijana presuda, nego je zasnovana na iskazu svjedokinje E. Dž. koju je ista iznijela na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, kada se izjašnjavala i na okolnosti iz navedene izjave koju je dala u MUP-u Kantona S. Ista svjedokinja je na glavnom pretresu u bitnom navela ono što je izjavila i u MUP-u Kantona S. Prema tome i bez izjave svjedokinje date u MUP-u Kantona S. prvostepeni sud bi na osnovu iskaza te svjedokinje datog na glavnom pretresu utvrdio one bitne činjenice koje

prizilaze iz izjave date u MUP-u Kantona S., iz čega proizilazi zaključak da na toj izjavi datoj u MUP-u nije zasnovana pobijana presuda.

Isto tako, ovaj sud ocjenjuje da prvostepeni sud nije povrijedio odredbe člana 6. stav 3. tačka d) Evropske konvencije o ljudskim pravima, koje garantuju pravo na pravično suđenje, jer je odbrani data mogućnost da na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom ispita svjedoke M. Č. i E. Dž.

Pogrešno branilac K. u žalbi ocjenjuje da na iskazima svjedoka – službenih lica policije B. B., S. R. i M. M., nije mogla biti zasnovana sudska presuda zbog toga što je svjedočenje službenih lica policije zakonom zabranjeno. Takva ocjena branioca je neopravdana jer nijedna odredba ZKP-a BD BiH ne zabranjuje da se kao svjedoci u postupku pred sudom saslušaju službena lica policije niti se tumačenjem odredaba ZKP-a BD BiH može izvesti zaključak da je zabranjeno saslušanje navedenih lica u svojstvu svjedoka u postupku pred sudom. Kada su saslušana službena lica policije, kao svjedoci, uz potrebna upozorenja koja se daju i svim drugim svjedocima, nema nikakve zabrane, odnosno smetnje da se na iskazima tih svjedoka zasnuje sudska presuda.

S obzirom na sve naprijed iznijeto, neopravdani su žalbeni prigovori branilaca optuženog M. K., advokata I. B. i R. K. da je u postupku donošenja pobijane presude i u pismeno izrađenoj presudi, prvostepeni sud počinio bitne povrede odredaba krivičnog postupka na koje isti u žalbi ukazuju, pa iste prigovore ovaj sud nije uvažio.

Ocjenjujući žalbene prigovore branioca optuženog I. B. i R. K. kojima se osporava tačnost i potpunost činjeničnog stanja utvrđenog od strane prvostepenog suda u pobijanoj presudi, ovaj sud je ocijenio da su isti prigovori neosnovani.

Da bi potpuno i pravilno utvrdio sve bitne činjenice, a što je preduslov za donošenje pravilne i na zakonu zasnovane sudske odluke, prvostepeni sud je pažljivo ocijenio sve dokaze izvedene na glavnom pretresu pred tim sudom, kao i iznijetu odbranu optuženog, te je razložno naveo koji od izvedenih dokaza su bitni, a koji ne pri utvrđivanju odlučnih činjenica. One dokaze koji su bitni navedeni sud je analizirao, te ocjenjivao kako pojedinačno tako i dovođenjem tih dokaza u međusobnu vezu. Dao je ocjenu protivriječnih iskaza svjedoka te protivriječnih nalaza i mišljenja vještaka grafologa kao i drugih provedenih dokaza. Sve razloge date u vezi ocjene relevantnosti i vjerodostojnosti izvedenih dokaza, odnosno razloge kojima se opravdava utvrđeno činjenično stanje, kao logički prihvatljive prihvata ovaj sud.

Prvostepeni sud je dao dovoljne, jasne i argumentovane razloge kojim svjedocima i u kom dijelu iskaza je poklonio vjeru, a kojim svjedocima i u kom dijelu iskaza nije, a isto je učinio i kod ocjene vjerodostojnosti nalaza i mišljenja vještaka. Na osnovu dokaza koje je ocijenio pouzdanim prvostepeni sud je potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje navedeno u izreci pobijane presude.

Ne stoje žalbeni prigovori odbrane da je prvostepeni sud ocjenu provedenih dokaza izvršio površno i paušalno te da relevantne dokaze odbrane uopšte nije cijenio. Naprotiv, ocjena dokaza koju odbrana prezentuje u žalbi nije prihvatljiva. Tako npr. prvostepeni sud opravdano prihvata objektivnim iskaz jednog od ključnih svjedoka, H. H. koji svjedok je iznio saznanje da mu je njegov poslodavac F. H. rekao da iza

poslovanja firme p.p. M. stoji K., to jest misli se na optuženog M. K., da je par puta pare od prodaje piva nosio K. u B. Međutim, u cilju diskreditacije tog svjedoka, odnosno da bi poljuljao vjeru u iskaz tog svjedoka, branilac B. u žalbi, bez ikakvih dokaza, odnosno argumenata tvrdi da je H. H. kao labilna ličnost doprineo raspadu svoje porodice, da je isti teški alkoholičar koji živi na ulicama T. kao prosjak i da je isti zbog njegovog učešća u transakcijama sa P. iz T. predmet odgovarajućih istražnih i optužnih postupaka u Kantonu T. Te činjenice kao neprovjerene ni u kom slučaju se ne mogu koristiti pri ocjeni pouzdanosti iskaza navedenog svjedoka.

Isto tako, kod prigovora na pogrešno utvrđeno činjenično stanje branilac R. K. pogrešno zaključuje da su u međusobnoj suprotnosti iskazi svjedoka H. H. i nalaz i mišljenje vještaka grafologa N. M. – H., te da je zbog toga sud pogrešno ocijenio nalaz navedenog vještaka poklanjajući vjeru istom u dijelu gdje vještak navodi da je optuženi M. K. vjerovatno skriptor podataka na dokumentima označenim kao sporni materijal B-10 (ugovor o kupoprodaji zaključen između P. iz T. i p.p. M. iz B., i aneks tog ugovora sa priložima).

Iskaz navedenog svjedoka nije u suprotnosti sa nalazom i mišljenjem vještaka grafologa u pomenutom dijelu, a niti se iskazom svjedoka H. H. dovodi u sumnju tačnost navedenog vještakovog nalaza. Pomenuti svjedok nije prisustvovao samom činu potpisivanja ugovora i aneksa ugovora između P. iz T. i p.p. M. iz B., tako da ne zna ko je napisao podatke na spornim dokumentima označenim od strane vještaka kao sporni materijal B-10.

Prijedlog branioca K. iznijet u žalbi da se u cilju dopune dokaznog postupka provede dokaz suočenjem vještaka grafologa N. M. – H., Lj. G. i E. B., ovaj sud nije mogao uvažiti jer nisu ispunjene pretpostavke iz člana 295. stav 4. ZKP-a BD BiH. Naime, takav prijedlog je branilac imao mogućnost da iznese u postupku pred prvostepenim sudom ali to neopravdano nije učinio, pa isticanje takvog prijedloga tek u žalbi nije u skladu sa pomenutim odredbama ZKP-a BD BiH.

Prigovor branioca B. da je prvostepeni sud izjavu vještaka finansijske struke B. Z. samo djelimično interpretirao, kao i prigovor da je navedeni vještak davao kontradiktorne izjave i nalaze, da je davao odgovore kojima je negirao svoje konstatacije iz nalaza, te da ništa bitno sa pozicija poreskih i knjigovodstvenih propisa vještak nije ni utvrđivao, nisu opravdani i ovaj ih sud nije mogao uvažiti.

Vještak finansijske struke B. Z. je po ocjeni ovog suda dao potpun, jasan i neprotivriječan nalaz i mišljenje, koji imaju potvrdu u materijalnoj (pismenoj) dokumentaciji koju je vještak koristio prilikom vještačenja. Nalazu i mišljenju navedenog vještaka je prvostepeni sud opravdano poklonio vjeru jer su dati u skladu sa pravilima struke i sasvim su logički prihvatljivi. Prvostepeni sud je u dovoljnoj mjeri koristio nalaz i mišljenje ovog vještaka pri utvrđivanju relevantnih činjenica i pri davanju razloga pobijane presude.

Na osnovu narudžbenica sa izjavom kupca, računa – otpremnica sa ovjerom i potpisom od strane kupca, finansijskih kartica, zaključenih ugovora o kupoprodaji, carinske dokumentacije i druge pismene dokumentacije, vještak B. Z. je nedvojbeno utvrdio vrijednost robe koju su preduzeća W. – P. iz B. u 2001. godini i p.p. M. E. – I. iz B. u 2000. i 2001. godini nabavila od raznih dobavljača. Vrijednost robe koju su

ta preduzeća nabavila je navedena u izreci pobijane presude. Roba je nabavljena narudžbenicom koju je pratila pismena izjava kupca W. – P. iz B. i p.p. M. iz B. u kojoj izjavi je stajalo da se „roba nabavlja radi dalje prodaje“. Dobavljači su u fakture o prodaji proizvoda unijeli klauzulu da su proizvodi prodati bez obračunavanja poreza na promet proizvoda na osnovu pismene izjave kupca, a što je vještak utvrdio prilikom vještačenja. Na taj način su dobavljači bili oslobođeni plaćanja poreza na promet jer se po važećim poreskim propisima koji su u kritično vrijeme bili u primjeni nije smatralo prometom proizvoda koji služi krajnjoj potrošnji, kada se proizvodi prodaju licu koje je registrovano i obavlja promet proizvoda, a te proizvode nabavlja radi dalje prodaje. Vještak dalje navodi da preduzeća p.p. M. i W. – P. iz B. nemaju dokaza da su robu dalje prodali nekom kupcu koji bi im prije preuzimanja robe, odnosno ispostavljanja fakture dao narudžbenu sa pismenom izjavom da će robu, odnosno proizvode koristiti za dalju prodaju, u kom slučaju bi, u smislu člana 21. Zakona o akcizama i porezu na promet RS („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 25/98, koji zakon je u kritično vrijeme bio u primjeni na teritoriji Brčko Distrikta BiH) navedena preduzeća p.p. M. i W. – P. iz B. bila oslobođena obaveze plaćanja poreza na promet proizvoda. Kako ne postoje dokazi da su se navedena preduzeća na pomenuti način oslobodila obaveze plaćanja obaveze poreza na promet, nego su ista po pravilnom utvrđenju vještaka, ustvari bila krajnji potrošač, ta preduzeća su bila u obavezi da plate porez na promet, odnosno poreski obaveznik je u smislu člana 25. stav 1. Zakona o akcizama i poreza na promet RS, bio optuženi M. K. koji je stajao iza organizacije i poslovanja tih preduzeća, odnosno koji je preko tih preduzeća i vršio promet proizvoda, pa je bio dužan da izvrši konačan obračun poreza na promet i isti prijavi poreskoj upravi te da porez plati.

Premda u smislu člana 26. stav 1. tačka 1. Zakona o akcizama i porezu na promet RS, osnovicu poreza na promet čini prodajna cijena prodatog proizvoda za krajnju potrošnju koja ne sadrži porez na promet proizvoda, pravilno je vještak finansijske struke, utvrdivši da navedena preduzeća nisu vodila poslovne knjige tako da mu nisu bile poznate prodajne cijene proizvoda, pri utvrđivanju poreske osnovice za obračun poreza na promet uzeo nabavne cijene prema fakturama dobavljača, a što je u skladu sa članom 53. Zakona o akcizama i porezu na promet RS, te je opravdano na tako utvrđenu osnovicu primijenio odgovarajuće poreske stope od 18% ili od 8%, zavisno od vrste proizvoda, a koje su propisane članovima 28. i 29. pomenutog poreskog zakona. Vještak je pravilno utvrdio ukupan iznos poreza na promet koji je naveden u izreci pobijane presude, a čije plaćanje je izbjegnuto.

Prvostepeni sud pravilno utvrđuje da je optuženi M. K. organizovao poslovanje preduzeća W. – P. i p.p. M. iz B. i da je on stvarno stajao iza poslovanja tih preduzeća, da je on preko istih vršio promet proizvoda, na koji promet je trebalo utvrditi i platiti porez. Optuženi je shodno odredbama člana 51. stav 1. i 2. Zakona o akcizama i porezu na promet RS bio obavezan da po isteku 2000. i 2001. godine konačno obračuna porez na promet i da sastavi konačan obračun poreza na promet i isti podnese nadležnoj poreskoj upravi najkasnije do 31. januara naredne godine. Međutim, to optuženi nije učinio nego je iznos poreza koji je vještak utvrdio, optuženi utajio.

S obzirom da je vještak potpuno i pravilno utvrdio iznos poreza na promet koji nije prijavljen poreskom organu, i koji je po pravilnom utvrđenju suda utajen od strane optuženog, prigovori odbrane na nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke,

pa shodno tome i na ono činjenično stanje koje je utvrđeno na osnovu nalaza i mišljenja pomenutog vještaka su bez ikakvog osnova.

U dijelu žalbe koji se odnosi na prigovore nepotpunog i pogrešnog utvrđenog činjeničnog stanja branilac B. prigovora da je tokom vođenja prvostepenog postupka i odlučivanja od strane Osnovnog suda došlo do povreda procesnih i osnovnih ljudskih prava i sloboda optuženog, zbog čega su povrijeđene Evropske konvencije i odredbe članova 10. stav 2. i 3., te člana 7. i 14. ZKP-a BD BiH, zbog kojih povreda je navodno kompletan postupak pred prvostepenim sudom nezakonit i zasnovan na povredama ljudskih prava i sloboda.

Navedeni prigovor branioca B. nije po ocjeni ovog suda potkrijepljen prihvatljivim, odnosno opravdanim argumentima te ga ovaj sud nije mogao uvažiti. Isto tako je neopravdan prigovor navedenog branioca na odluku o oduzimanju imovinske koristi, koja odluka je po ocjeni ovog suda zasnovana na pravilno utvrđenom činjeničnom stanju, koje je utvrđeno na osnovu nalaza vještaka finansijske struke i ostalih provedenih dokaza.

Kako su svi žalbeni prigovori branilaca optuženog kojima se osporava tačnost i potpunost činjeničnog stanja u pobijanoj presudi neosnovani, to ih ovaj sud nije uvažio.

Nisu opravdani ni žalbeni prigovori branilaca optuženog da je prvostepeni sud donošenjem pobijane presude povrijedio krivični zakon.

Krivično djelo poreske utaje u članu 274., propisuje onaj Krivični zakon Brčko Distrikta BiH koji je objavljen u Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH broj 6/00 od 24.11.2000. godine, koji zakon se na teritoriji Brčko Distrikta BiH primjenjuje od 01.04.2001. godine. Nedvojbeno je taj Krivični zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela prvostepeni sud, shodno odredbama člana 4. tog zakona, primijenio na počinioca krivičnog djela. Krivični zakon Brčko Distrikta BiH koji je kasnije donesen i koji je objavljen u Službenom glasniku BD BiH broj 10/03 od 24.06.2003. godine, a stupio je na snagu i primjenjuje se na teritoriji Brčko Distrikta BiH od 01.04.2003. godine je nepovoljniji za optuženog jer znatno strožije sankcioniše krivičnopravne radnje koje je počinio optuženi a koje su opisane u izreci pobijane presude, nego što te radnje sankcioniše raniji Krivični zakon BD BiH. Stoga je opravdano, kao povoljniji za optuženog, prvostepeni sud primijenio raniji Krivični zakon BD BiH koji je objavljen u Službenom glasniku BD BiH broj 6/00.

Tačno je to što ističe branilac B. da Krivični zakon BD BiH iz 2000. godine nije imao odredbe koje se odnose na institut „produženog krivičnog djela“ i da te odredbe tek sadrži novi, sada važeći Krivični zakon BD BiH u članu 55., te tačno je i to da je prvostepeni sud pravno ocjenjujući krivičnopravne radnje optuženog opisane pod tačkama 1, 2-a i 2-b izreke pobijane presude, iste pravno ocijenio kao produženo krivično djelo poreske utaje iz člana 274. stav 2. KZ-a BD BiH („Službeni glasnik BD BiH“, broj 6/00). Međutim, zbog toga što je prvostepeni sud primijenio institut produženog krivičnog djela koji je propisan u novom KZ BD BiH, time nije na štetu optuženog povrijedio krivični zakon.

Institut produženog krivičnog djela je u krivično zakonodavstvo uveden u interesu optuženog, on predstavlja povoljnost za optuženog. Da nema tog instituta optuženom bi bilo suđeno za svaku od učinjenih krivičnopravnih radnji i za svaku od tih radnji bi mu bile utvrđene posebne kazne pa po tom uz primjenu odredbi o sticaju krivičnih djela bi mu bila izrečena jedinstvena kazna, a što je za optuženog nesumljivo nepovoljnije nego u slučaju kada se primjenjuje institut produženog krivičnog djela te kada mu se sudi i utvrđuje kazna propisana za jedno djelo. I dok nije bio uveden kao institut u krivično zakonodavstvo, konstrukcija produženog krivičnog djela koju je stvorila pravna teorija je bila prihvaćena u sudskoj praksi i faktički sudovi su taj institut primjenjivali i prije nego što je uveden u krivično zakonodavstvo. Prema tome, zbog toga što je sud u konkretnom slučaju primijenio institut produženog krivičnog djela, nije povrijedio krivični zakon, a pogotovu zbog toga nije učinjena povreda krivičnog zakona na štetu optuženog, pa prigovor branioca B. da je prvostepeni sud primjenjujući institut produženog krivičnog djela, ustvari primijenio krivični zakon koji je nepovoljniji za optuženog, nije opravdan pa ga ovaj sud nije mogao uvažiti.

Što se tiče primjene blanketnih propisa u konkretnom slučaju, pravilno je prvostepeni sud pri donošenju presudu koristio i primijenio Zakon o akcizama i porezu na promet RS („Službeni glasnik RS“, broj 25/98, koji je u kritično vrijeme bio u primjeni na teritoriji Brčko Distrikta BiH) pa prigovori odbrane kojima se tvrdi suprotno su neosnovani i stoga se ne mogu prihvatiti.

Činjenicom da je sud u izreci pobijane presude omaškom naveo da je Krivični zakon Brčko Distrikta BiH, koji je primijenio u konkretnom slučaju objavljen u Službenom glasniku BD BiH broj 7/00, premda je navedeni Krivični zakon BD BiH objavljen u Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH broj 6/00, nije povrijeđen krivični zakon.

Bez značaja je prigovor branioca K. u kom navodi da je konstitutivni element bića krivičnog djela poreske utaje iz člana 274. KZ-a BD BiH, zakonitost prihoda, i da niko nije dužan da prijavi nezakonito stečen prihod pošto bi to značilo obavezivanje građana na samooptuživanje.

U konkretnom slučaju preduzeća W. – P. i M. iz B. su bila registrovana od nadležnog organa i imala su dozvolu da se bave trgovinskom djelatnošću, odnosno da se bave prometom roba, odnosno proizvoda. Ona su obavljala promet robama odnosno proizvodima i taj promet proizvoda bio je zakonit, jer je nabavljena roba imala po zakonu propisanu prateću dokumentaciju. Prema tome, na osnovu člana 51. stav 1. i 2. Zakona o akcizama i porezu na promet RS, postojala je obaveza da se na promet proizvoda koji je obavljen, konačno obračuna porez na promet po isteku godine te da se konačan obračun tog poreza dostavi poreskom organu najkasnije do 31. januara naredne godine. Treba napomenuti da krivično djelo poreske utaje čini i ono lice koje u namjeri da on ili ko drugi izbjegne potpuno ili djelimično plaćanje poreza, u slučaju obavezne prijave ne prijavi činjenice koje su od uticaja na utvrđivanje poreske obaveze. U konkretnom slučaju, optuženi koji je organizovao poslovanje navedenih preduzeća, koji je stvarno stajao iza njihovog poslovanja i putem tih preduzeća vršio promet proizvoda, je bio stvarni poreski obaveznik u smislu člana 25. stav 1. Zakona o akcizama i porezu na promet RS, i on je bio obavezan da izvrši konačan obračun poreza na promet i da takav konačan obračun dostavi

poreskom organu. Optuženi to nije učinio a u namjeri da izbjegne potpuno plaćanje poreza na promet a kako je iznos poreza čije se plaćanje izbjegava, u svakom od slučajeva opisanih pod tačkom 1, 2-a i 2-b izreke pobijane presude veći od 50.000,00 KM, time je optuženi svojim radnjama ostvario sva bitna obilježja produženog krivičnog djela poreske utaje iz člana 274. stav 2. KZ-a BD BiH, za koje krivično djelo se i optužuje. Stoga su neosnovani prigovori branilaca optuženog u kojima iznose da u radnjama optuženog nema elemenata krivičnog djela poreske utaje, kao i svi ostali prigovori kojima se ukazuje na povredu materijalnog prava u pobijanoj presudi.

Vezano za prigovor branioca K. na odluku prvostepenog suda o oduzimanju imovinske koristi, ovaj sud je dajući ranije u presudi odgovore na druge žalbene prigovore obrazložio zbog čega smatra da je prigovor na odluku o oduzimanju imovinske koristi neosnovan.

Ispitujući osnovanost žalbe Javnog tužilaštva, kao i prigovore branilaca optuženog na izrečenu kaznu optuženom u pobijanoj presudi, ovaj sud je ocijenio da su navedeni prigovori neosnovani.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženom za učinjeno krivično djelo prvostepeni sud je imao u vidu okolnosti koje Javno tužilaštvo navodi u žalbi, tj. imalo je u vidu činjenicu da se radi o produženom krivičnom djelu, imao je u vidu visinu utajenog poreza, kao i visinu zapriječene kazne. Međutim, ovaj sud ocjenjuje da je prvostepeni sud s obzirom na konkretnu težinu učinjenog krivičnog djela, te činjenice da optuženi do sada nije osuđivan, da je porodična osoba i otac troje malodobne djece, te da je presudom odlučeno da se od optuženog oduzme imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, izvršio pravilan izbor krivične sankcije po vrsti i visini, kada je optuženog osudio na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, koja kazna je i po ocjeni ovog suda dovoljna da se postigne svrha kažnjavanja propisana članom 33. KZ-a BD BiH. Stoga nemaju opravdanja žalbeni prigovori Javnog tužilaštva, kao ni prijedlog da se optuženom izrekne veća mjera kazne zatvora od one koju mu je izrekao prvostepeni sud.

Isto tako na strani optuženog ne postoje osobito olakšavajuće okolnosti koje bi opravdavale primjenu odredbi o ublažavanju kazne i izricanje optuženom kazne zatvora koja bi bila manja od dvije godine, tj. koja bi bila manja od posebnog zakonskog minimuma kazne koji je propisan za predmetno krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim. Osim toga kaznom zatvora koja bi bila u kraćem trajanju od one koju je izrekao prvostepeni sud, ne bi se mogla postići potrebna krivično-pravna zaštita, odnosno naprijed pomenuta svrha kažnjavanja. Radi toga nije bilo mjesta ni da se uvaži žalbeni prigovor branilaca optuženog, te da se optuženom izrekne blaža kazna.

Neosnovan je i prigovor branioca B. (koji prigovor branilac ne obrazlaže) na odluku prvostepenog suda kojom je optuženi obavezan da plati na ime paušala za rad suda 200,00 KM, te na ime ostalih troškova krivičnog postupka iznos od 6.379,73 KM, jer je odredbama člana 188. stav 1. ZKP-a BD BiH, propisano da će sud, kada optuženog ogłosi krivim, izreći u presudi da je isti dužan da naknadi troškove krivičnog postupka. U vezi s postupkom su nastali troškovi, propisani u članu 185.

stav 1. i 2. tačka a) i g) ZKP-a BD BiH, a u iznosu koji je utvrdio prvostepeni sud, te je optuženi pravilno obavezan da te troškove nadoknadi.

Kako ne postoje razlozi zbog kojih se prvostepena presuda pobija žalbama branilaca optuženog M. K., advokata I. B. i R. K., kao i žalba Javnog tužilaštva, to je ovaj sud shodno odredbama člana 313. ZKP-a BD BiH, donio presudu kao u izreci kojom je navedene žalbe odbio kao neosnovane i potvrdio prvostepenu presudu.

ZAPISNIČAR

Tanja Šakić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Dragana Tešić